

Nr 384

Av herrar Isacson och Mossberger, om utbildning av lantbruksjournalister.

(Lika lydande med motion nr 460 i Andra kammaren)

Det svenska lantbruket och det svenska skogsbruket befinner sig just nu i en hektisk omvandlingsprocess. Helt nya produktionsmetoder införs, nedärvda erfarenheter förlorar plötsligt mycket av sitt tidigare värde och krav ställs på den moderna yrkesutövaren att han skall vara informerad om de senaste årens praktiska och vetenskapliga rön, kapitalbehovet växer ständigt och en viktig post vid sidan av de gamla för jord, byggnader och djur har blivit maskinerna, som i dag representerar ett totalvärde på ca 2 miljarder kronor enbart inom jordbruket. Det tidigare till övervägande del rent manuella yrket har i stor utsträckning försvunnit, och ägaren-företagsledaren har blivit en maskinskötare, som själv skall planera både maskinanskaffning och maskinanvändning på ett sätt som gör det svenska lantbruket konkurrenskraftigt även internationellt sett — en sak som ofta förutsätter en fullständig omläggning av driften.

Statsmakterna är medvetna om denna omvandlingsprocess och underlättar den genom ökade anslag till inte minst forskningen på området. Sålunda anslag riksdagen 1962 66 milj. kr. till undervisning, forskning och försöksverksamhet inom lantbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring, vilket belopp i år är väsentligt högre. Genom olika åtgärder, t. ex. den nyinrättade specialrådgivningen, söker man också sprida kunskapen om vetenskapens och försöksverksamhetens rön till hushållningssällskapens rådgivande organ, till skolor etc. Detta är emellertid i dagens situation inte tillräckligt. Så snabb som utvecklingen är, måste det skapas direkta kontakter ut till genomsnittslantbrukaren.

Den snabbaste vägen för informationer från forskarnas laboratorier och försöksmännens undersökningar till den breda publiken är pressen, och detta gäller naturligtvis även på lant- och skogsbrukets område. En tränad kår av lantbruks- och skogsbruksjournalister skulle under den omställning, som nu pågår, vara av mycket stort värde. Tyvärr har denna journalistiska specialitet inte lockat någon större skara, och även om många tidningar skulle vilja komplettera sin redaktion med en driven lantbruksjournalist, finns han knappast att uppbringa, och man tvingas därför att förlita sig antingen på en duktig journalist utan nämnvärda kunskaper om lant- och skogsbruk eller på en fackman som tyvärr ofta har mycket dimmiga föreställningar om hur han skall hantera sitt värdefulla material.

Redan denna beskrivning av situationen antyder de möjligheter som står till buds för att avhjälpa situationen. En blivande lantbruksjournalist kan utgå från en god lantbruksutbildning och sedan komplettera denna med en journalistutbildning, eller också kan han utgå från en förvärvad journalistutbildning och komplettera denna med kunskaper i lantbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring. Erfarenheten visar att bägge vägarna är framkomliga och ingen kan ges företräde framför den andra. Det är emellertid uppenbart att bägge typerna av grundutbildning ger sina innehavare möjlighet till lockande anställningar utan dyrbara kompletteringar, vilket är en av orsakerna till den rådande bristen på kvalificerade lantbruksjournalister.

Då det svenska lantbrukets omställningsprocess uppenbarligen skulle underlättas av att det fanns välkvalificerade och välinformerade lantbruksjournalister i såväl dagspress som fackpress synes speciella utbildningsstipendier och utbildningsmöjligheter för lantbruksjournalister böra inrättas. Dessa måste gälla för bägge de huvudgrupper som kan komma i fråga, nämligen personer med ordentlig lantbruksutbildning och personer med god journalistutbildning.

Lösningen av dessa problem synes böra sökas efter två olika linjer: dels engångskurser på ca 1 månad i journalistik för personer med fackutbildning inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring, respektive i jordbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring för journalister, dels en utbildning på längre sikt.

Enmånadskursen i journalistik bör kunna förläggas till lantbrukshögskolan eller t. ex. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut och ge plats för 15—20 elever med tidigare agronom-, jägmästar-, lantmästar-, hortonom- eller annan lämplig lantbruks-, trädgårds- eller skogsutbildning. För kurserna bör stipendiemedel ställas till förfogande, så att eleverna kan genomgå kursen utan större ekonomiskt avbräck. En motsvarande kurs för elever med journalistisk utbildning, vilka alltså under kursen får sina kunskaper kompletterade med skogs- och lantbruksutbildning, bör sålunda också anordnas med samma möjligheter att erhålla stipendier. Slutligen synes den mera långsyftande utbildningen böra förläggas till journalistinstitutet, där årligen stipendiemedel för minst en person med god lantbruks- eller skogsutbildning bör ställas till förfogande.

Med stöd av vad ovan anförts hemställs,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till nästa års riksdag i syfte att skapa utbildnings- och stipendiemöjligheter för lantbruksjournalister.

Stockholm den 25 januari 1963

Birger Isacson

Eric Mossberger